

6

Vragenuur

Vragen van het lid Karabulut aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over **het bericht "Hogere energienota nekslag mensen met een laag inkomen"**.

Mevrouw Karabulut (SP):

Voorzitter. De afgelopen jaren heb ik keer op keer met de staatssecretaris gesproken over zijn plannen tegen armoede en tweedeling in Nederland. Vandaag wil ik dat weer doen. Vandaag is er het bericht dat de energierekening volgend jaar weer hoger zal uitpakken tot wel € 165 per jaar. Heel veel mensen in Nederland kunnen dat niet meer betalen in combinatie met lagere lonen, lagere uitkeringen, hogere ziektekosten, hogere premies en lagere huurtoeslag. Zij kunnen niet meer rondkomen. Ook de NNVK, de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet, waarschuwt daarvoor en zegt: dit kunnen mensen en zeker de mensen met de laagste inkomens in ons land simpelweg niet meer bolwerken. Het enige waar wij nog op kunnen bezuinigen, is op voedsel, op eten en dat in dit rijke Nederland. Deze staatssecretaris is ook verantwoordelijk voor armoedebestrijding. Hij moet zich inzetten om de tweedeling tegen te gaan. Wat gaat de staatssecretaris doen om te voorkomen dat steeds meer mensen in de armoede en de schulden belanden?

Staatssecretaris De Krom:

Voorzitter. Dank aan mevrouw Karabulut voor de gestelde vraag.

Allereerst wijs ik erop dat consumenten natuurlijk zelf in de eerste plaats de kosten van energie kunnen beïnvloeden door zelf op het energieverbruik te letten, te kiezen voor meerjarige contracten of over te stappen naar een goedkopere energieleverancier. In de koopkrachtplaatjes zijn de kosten voor energie meegenomen. Het kabinet streeft ernaar om die koopkrachteffecten over alle inkomensgroepen zo gelijkmatig mogelijk te verdelen. Dat is voor 2012 het geval. Mevrouw Karabulut weet dat.

Of een huishouden nu financieel in de problemen komt, is beperkt afhankelijk van het inkomen. Zo weten we uit de monitor Betalingsachterstanden dat het vooral huishoudens zijn met een inkomen van meer dan € 2000 per maand waar zich de schulden- en betalingsproblematiek voordoet. We weten uit het IWI-onderzoek Armoedebestrijding dat sommige mensen met lage inkomens aangeven zelf heel goed uit te kunnen komen met hun inkomen, terwijl mensen met een inkomen van boven de € 2000 per maand dat weer niet kunnen. Met andere woorden: het is dus heel erg afhankelijk van de individuele situatie en van hoe mensen daarmee omgaan of er al dan niet problemen ontstaan.

Mevrouw Karabulut (SP):

Voorzitter. Ik zou hier haast stil van vallen en misschien is dat ook wel de bedoeling van de staatssecretaris, maar ik vind dit echt niet grappig. Begrijp ik de staatssecretaris nu goed dat hij zegt: het is gewoon de eigen schuld van mensen? Begrijp ik de staatssecretaris nu goed dat hij te-

gen de bijna 400.000 kinderen in Nederland die in armoede opgroeien en die minder kansen hebben dan andere kinderen zegt: jullie zoeken het zelf maar uit? Begrijp ik de staatssecretaris nu goed dat hij tegen de meer dan een 1 miljoen Nederlanders in dit land die keihard werken maar toch niet rond kunnen komen zegt: u zoekt het maar uit? Het kabinet-Rutte dat een banenmachine zou worden, laat banen verdwijnen en kort op de inkomens van de mensen met de laagste inkomens. Begrijp ik de staatssecretaris nu goed dat hij zegt: dat doen wij en hoe u er uitkomt, zoekt u zelf maar uit? Is dat het antwoord van deze staatssecretaris in navolging van premier Rutte, namelijk dat ze armoede en tweedeling in Nederland ontkennen? Ik schaam mij daarvoor.

Staatssecretaris De Krom:

Voorzitter. Ik wijs mevrouw Karabulut erop dat het kabinet met ingang van dit jaar nog eens 90 mln. extra in de bijzondere bijstand heeft gestopt, juist om dit soort effecten te voorkomen. Mevrouw Karabulut weet dat heel goed. Ik wijs er ook op dat de kans op armoede in Nederland in 2012 waar het gaat om de lage inkomensgrens nog steeds ligt onder het niveau van 2007. Voor het aandeel huishoudens met een laag inkomen geldt ook dat we een historisch laag niveau hebben. Mevrouw Karabulut weet dat Nederland, zeker in vergelijking met landen om ons heen, het beste, zo niet het allerbeste, scoort in Europa, als het gaat om het welvaartsniveau, het sociaal minimum, het wettelijk minimumloon, armoede en het risico op armoede.

Ik sprak niet over schuld, maar ik heb aangegeven dat er meer factoren van invloed zijn als huishoudens in de problemen komen. Mevrouw Karabulut weet ook dat de overheid, waaronder het ministerie van Sociale Zaken, een heel actieve rol speelt bij het aanleren van financiële vaardigheden, bijvoorbeeld door scholieren deze bij te brengen. Wij zeggen helemaal niet dat men het maar uit zoekt, maar wij spelen daarin een heel actieve rol.

Mevrouw Karabulut (SP):

Als dat zo is, kan de staatssecretaris toch niet ontkennen dat iemand met een inkomen tussen € 800 en € 900 en met vaste lasten van bijna € 600 op een gegeven moment gewoon een gat krijgt en het einde van de maand niet meer kan halen? Als dat zo is, kan de staatssecretaris mij dan eindelijk toezeggen dat hij in gesprek gaat met de voedselbanken om de hoogste voedselnood te lenigen? Er zijn wachtlijsten in een rijk land als Nederland. Niet alle kinderen hebben iedere dag gezond eten. Kan de staatssecretaris mij toezeggen in overleg te treden met de woningbouwcorporaties, gemeenten en energieleveranciers, zodat zij vroeg gaan signaleren, zodat schulden voorkomen kunnen worden en er betalingsregelingen kunnen worden getroffen? Als het de staatssecretaris menens is, kan hij dan alstublieft nog een keer kijken naar de hogere zorgkosten en de korting op de huur- en de zorgtoeslag? Dat zijn allemaal zaken waardoor de mensen met de laagste inkomens in grotere problemen belanden en waardoor dit kabinet verantwoordelijk is voor een grotere en groeiende tweedeling en armoede in een rijk en welvaarend land als Nederland.

Staatssecretaris De Krom:

Volgens het Sociaal en Cultureel Planbureau heerst er in Nederland geen armoedecultuur. Als het gaat om de vraag of kinderen wel of niet in armoede opgroeien, is het

De Krom

meest van belang de opleiding van de ouders en of ouders werk hebben. Dat is ook precies waarop dit kabinet consequent heeft ingezet.

Wat betreft de vraag van mevrouw Karabulut of ik met de voedselbanken in overleg ga, is het antwoord nee. Dit is een particulier initiatief en ik reken dat niet tot de verantwoordelijkheid van de overheid.

Als het gaat om het voorkomen van schulden, is het in de eerste plaats natuurlijk de verantwoordelijkheid van mensen zelf om dat te doen. Mevrouw Karabulut weet dat ik heel actief bezig ben om te kijken of ik een registratiesysteem in overleg met de markt van de grond kan tillen. Dat kan aanzienlijk bijdragen aan het voorkomen van die schulden.

De heer **Van Vliet** (PVV):

Afgelopen zaterdag stond in De Volkskrant al een bericht dat de heer Terium, de hoogste baas van RWE, zei dat de energierekening wellicht onbetaalbaar wordt voor Henk en Ingrid, omdat Europa inzet op verduurzaming. Dat is ook de reden dat ik een tijd geleden een dertigledendebat heb aangevraagd met de minister van EL&I over dit thema, dus ik begrijp ook waarom de SP-fractie deze vragen nu stelt aan deze bewindspersoon, want anders was wellicht die vraag niet doorgegaan. Mijn vraag is nu: als Brussel de oorzaak is van die verduurzaming en die stijgende kosten van de energierekening, kan de staatssecretaris dan alvast zijn afkeuring uitspreken over dat Europese beleid?

Staatssecretaris **De Krom**:

Dit betreft inderdaad een verantwoordelijkheid van mijn collega van EL&I. Ik kan wel zeggen dat de ontwikkeling van de energieprijzen afhankelijk is van een veelheid van factoren, waaronder de stijging van de energieprijzen op de wereldmarkt. Ik verzoek de geachte afgevaardigde om die discussie vooral met mijn collega van EL&I te voeren.

De heer **Klaver** (GroenLinks):

Zolang er nog kinderen in Nederland zijn die met honger naar bed gaan, is er armoede, wat de definitie van welk planbureau dan ook zegt. De afgelopen jaren is er te weinig geïnvesteerd in duurzaamheid. Is de staatssecretaris bereid om ervoor te zorgen dat mensen die in goedkopere huurhuizen wonen, gebruik kunnen maken van isolatie, zodat zij straks een lagere energierekening hebben en niet in de problemen komen, zodat wij zo'n schuldenregistratiesysteem niet nodig hebben?

Staatssecretaris **De Krom**:

Volgens mij zou je de discussie ook kunnen beginnen aan de voorkant van de pijplijn. Hoe kunnen we voorkomen dat die energierekeningen steeds maar hoger en hoger worden? Dat is ook een discussie die u zou kunnen voeren.

Mevrouw **Dijkers** (PvdA):

Allereerst werp ik de opmerking van de staatssecretaris dat arme mensen maar gewoon iets minder energie moeten gebruiken, verre van mij. Er is een duidelijke correlatie tussen de hoeveelheid energie en het inkomen. Hoe minder inkomen, hoe minder energie. Het zou de staatssecretaris sieren als hij dit zou erkennen. Wij zouden erg graag zien dat dit kabinet wat ruimte maakt voor de mensen die hun energierekening slecht kunnen betalen, bijvoorbeeld

door te differentiëren in energiebelasting. Is de staatssecretaris bereid om daarnaar te kijken?

Staatssecretaris **De Krom**:

Ik heb aangegeven dat het kabinet, om ongewenste effecten te voorkomen van de stijging van de energierekening voor zover zij mensen treffen in de noodzakelijke kosten van het bestaan, 90 mln. extra heeft vrijgemaakt voor de bijzondere bijstand, juist om dat maatwerk te leveren. Die individuele bijzondere bijstand geeft gemeenten ook de gelegenheid om daar waar echte kosten worden gemaakt en waar dat tot problemen leidt, die problemen op te vangen.

De heer **Leegte** (VVD):

Volgens mij moeten de woordvoerders sociale zaken van de linkse partijen contact opnemen met hun woordvoerders energie, want op dat terrein worden de hoge kosten gemaakt. Misschien kan deze staatssecretaris een briefje sturen naar de minister van EL&I om aan te geven welke impact de groene dromen van links hebben op de energierekening. Mijn vraag aan de staatssecretaris is dan ook: zorgt niet juist het blokkeren van zaken als kernenergie en schaliegas ervoor dat de energierekening zo stijgt, waardoor wij hier nu gejammer in de Kamer horen?

Staatssecretaris **De Krom**:

In het algemeen zou ik willen zeggen dat wij de kostenontwikkeling van de energierekening de komende jaren goed in de gaten moeten houden. Wij moeten dus ook letten op welke energiebronnen wij inzetten en welke niet.

De **voorzitter**:

Ik dank de staatssecretaris voor de antwoorden. Ik denk dat hij bij ons blijft voor de regeling en de stemmingen. Dat is inderdaad het geval.

Ik deel aan de Kamer mee dat het volgende lid zich heeft afgemeld:

Ormel.

Deze mededeling wordt voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**:

Op de tafel van de Griffier ligt een lijst van ingekomen stukken. Op die lijst staan voorstellen voor de behandeling van deze stukken. Als voor het einde van de vergadering daartegen geen bezwaar is gemaakt, neem ik aan dat daarmee wordt ingestemd.